

เอกสารเพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ชุดภูมิปัญญา

หมอดิน เกษตรกรไทย

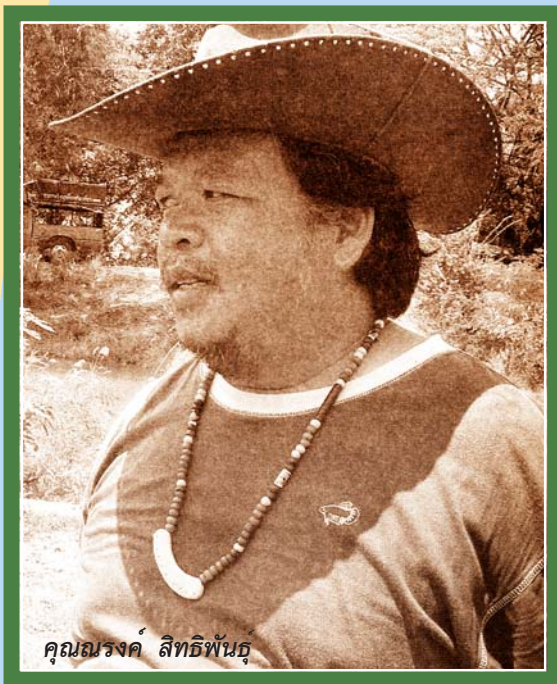

www.idd.go.th

สำนักนิเทศและถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาดิน กรมพัฒนาดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เทคนิคการทำนาไร้สารพิษ 100 ถังต่อไร่

ขยายผลสู่เกษตรกรไทย

คุณณรงค์ สิทธีพันธุ์

คุณณรงค์ สิทธีพันธุ์ เกษตรกรทำนาในพื้นที่ชลประทาน เจ้าของนาทุ่งโพธิ์ชัย อ.อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี เป็นเกษตรกรอีกผู้หนึ่งที่เป็นสมาชิกเครือข่ายเกษตรกรไร้อาหารพิษ ซึ่งทำนาแบบเกษตรอินทรีย์บนพื้นที่ 50 ไร่ ผลิตข้าวที่ปลอดภัย ได้คุณภาพเพื่อเป็นการพิสูจน์ให้เห็นว่าแนวทางของเกษตรอินทรีย์นี้ เป็นสิ่งที่ทุกคนควรมุ่ง สู่รวมทั้งยังเป็นแปลงนาเรียนรู้ของทางชมรมเพื่อนช่วยเพื่อนที่อินทร์บุรี จังหวัดจันทบุรี

100 ถังต่อไร่ไม่ใช่เรื่องยากค่อยปรับเป็นอินทรีย์พลผลิตขึ้นตลอด

“ช่วงปีแรกที่เราทำก็แย่น้อย เพราะเรายังไม่ค่อยถนัดได้เรียนรู้อยู่ที่ศูนย์กิจกรรมธรรมชาติมาบเอื้อง และอีกหลายที่ ปีแรกปัญหาเรื่องหญ้าเป็นปัญหาใหญ่เลย หญ้ามันขึ้นรก เบียดข้าวหมด ข้าวมันโตไม่ทันหญ้า ผลผลิตก็เลยได้ไม่เต็มที เริ่มแรกก็ได้ผลผลิตข้าวแค่ 50 ถัง/ไร่ เราก็กเริ่มจากการไม่เผาฟาง นำฟางมาหมัก นำน้ำจุลินทรีย์ไปหมักฟางเพื่อให้มีการย่อยสลายเร็วขึ้น รวมทั้งเราก็กปรับสภาพดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ที่หมักเองจากขี้เค็ก ละอองข้าว รำอ่อน มูลเป็ด มูลไก่ และก็ใช้แร่เพอร์ไรท์ มาช่วยเพิ่มแร่ธาตุให้แก่ดิน มันทำให้ดินดีขึ้นเรื่อยๆ ต่อมาผลผลิตก็เพิ่มขึ้นเป็น 70 ถัง/ไร่ จนปัจจุบันอยู่ที่ 100 กว่าถัง/ไร่ ทำไปนานๆ ปุ๋ยก็จะใช้น้อยลง โรคแมลงก็ไม่มีการบกวน หญ้าก็น้อยลง เพราะการหมักฟางจะเกิดความร้อนเป็นการฆ่าหญ้า ฆ่าเชื้อโรคไปในตัว เราจะทำนาหว่าน การคุมหญ้าให้หมดไปต้องทำแบบนาดำ ตอนแรกเราใช้ข้าวพันธุ์ หอมบพูนๆ ต่อมาก็เปลี่ยนเป็นพันธุ์สุพรรณบุรี ใช้เวลา 120 วัน ข้าวที่ได้มีคุณภาพดีมาก โรงสีที่ซื้อข้าวไปเขาก็บอกว่าเมล็ดข้าวแต่งดี ข้าวเต็มเม็ด ไม่เป็นท้องปลาชิว ตอนที่ข้าวออกรวงก็ออกรวงแน่น รวงใหญ่ ต้นข้าวเขียวสดไม่เหลือง รากข้าวถอนได้ง่าย รากขาว แข็งแรง มีรากในการดูดซึมอาหารมาก” นายณรงค์ กล่าว

แต่การปลูกข้าวในพื้นที่ชลประทานแม้จะมีน้ำเพียงพอ ปลูกข้าวได้ปีละ 3 ครั้ง แต่ก็เป็นการใช้ดินอย่างหักโหม หากมีการพักดิน ให้ปุ๋ยก็จะเป็นการช่วยให้ดินมีการปรับตัวฟื้นฟูตัวเองขึ้นมาได้ รวมทั้งการเลือกช่วงเวลาในการทำนาทั้ง 3 ครั้ง ให้มีความเหมาะสมก็เป็นส่วนช่วยให้เกษตรกรมีระบบการบริการจัดการแปลงของ

เกษตรอินทรีย์ พื้นที่ดิน พื้นที่ชีวิต เพิ่มคุณภาพ เพิ่มผลิต

เทคนิคการทำนาไรสารพิษ 100 ถึงต่อไร่

ตนเองที่ดีด้วย จากประสบการณ์การทำนาของชมรม เพื่อนช่วยเพื่อนจะแบ่งช่วงการทำนาออกเป็นช่วงดังนี้

ครั้งที่	ระยะเวลาการปลูกข้าวที่เหมาะสม
การปลูกข้าวครั้งที่ 1	ควรปลูกต้นเดือนกรกฎาคม จะเกี่ยวได้เดือนพฤศจิกายน จะได้ราคาดี โรคแมลงรบกวนน้อย อากาศดี ผลผลิตเพิ่ม อากาศไม่หนาว ข้าวจะออกสมบูรณ์ดี
การปลูกข้าวครั้งที่ 2	ควรปลูกเดือนธันวาคม จะเกี่ยวเดือนมีนาคม อากาศไม่ร้อน แมลงไม่มี เพราะอากาศช่วงหนึ่งหนาวเย็น แมลงจะพักตัว ราคาข้าวจะแพงกว่าช่วงอื่น
การปลูกข้าวครั้งที่ 3	ควรปลูกถั่วบำรุงดินแล้วไถกลบในช่วงถั่วออกดอก ช่วงนี้ไนโตรเจนที่ปมรากถั่วจะสูง จะช่วยบำรุงดินและพักดินไปในตัว

คุณณรงค์ สิทธิพันธุ์ แนะนำว่าข้อสำคัญเราจะต้องไม่เผาฟางเพราะมันจะเป็นตัวปรับปรุงดินอย่างดี เป็นการช่วยให้การทำน่ายง่ายขึ้น ควรจะทำการหมักฟางตลอดทุกปี เพื่อให้ดินมีอินทรีย์วัตถุเพิ่มขึ้น โดยปกตินาเคมีต้องทำการไถดินถึง 4 รอบ แต่ทำนาแบบเกษตรอินทรีย์ไถเพียง 2 รอบ ดินมีความร่วนง่ายต่อการไถ เป็นการช่วยให้การทำนามีความเหนื่อยน้อยลง ประหยัดต้นทุนเพราะปุ๋ยก็ทำใช้เอง การใช้เครื่องจักรทางการเกษตรก็น้อยลง

การทำนาอินทรีย์ด้วยวิธีการหมักฟาง (ประสบการณ์ชมรมเพื่อนฯ)

การเตรียมเมล็ดข้าวปลูก

เมล็ดข้าวปลูกจะซื้อที่มีการคัดเมล็ดไว้เรียบร้อยแล้ว แล้วมาทำการแช่น้ำ 2 วัน 2 คืนในน้ำหมักชีวภาพ 5 ลิตร/น้ำ 200 ลิตร ใช้ซีเมนต์บดคั่วก้อนขึ้นเพื่อแช่กระสอบข้าวปลูก

การหมักฟางในนาข้าว

เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จ ทำการกระจายฟางข้าวให้ทั่วแปลงนา ใช้ปุ๋ยหมักตักไปหว่านในนา โดยหว่านลงบนฟางเลย เมื่อหว่านเสร็จก็ทำการใช้รถลากวนไปมาจากนั้นให้ทำการสูบน้ำไล่โดยผสมน้ำจุลินทรีย์ลงไปพร้อม กับน้ำที่ปล่อยเข้าแปลงนา ปล่อยน้ำลงไปจนท่วมนา โดยพื้นที่ 1 ไร่ใช้น้ำจุลินทรีย์ 5 ลิตรผสมกับน้ำ 200 ลิตร และกากน้ำตาล 5 กก. ทำการหมักฟางในนาทิ้งไว้ 15 วัน เมื่อครบ 15 วันฟางข้าวจะมีการย่อยสลาย ให้นำรถ

มาตีดิน ย่ำทำเทือก แล้วทำการหว่านข้าวปลูกได้เลย ในกรณีที่ไม่รีบทิ้งไว้อีก 10-15 วัน จะมีหญ้าและเมล็ดข้าวที่ตกค้างในนาออกขึ้นมาทำการกำจัดออก ต่อจากนั้นให้ทำเทือกและหว่านกล้า วิธีการนี้เป็นการช่วยลดจำนวนหญ้าอีกทางหนึ่ง

ระยะเวลาการให้ปุ๋ยหลังจากหว่านกล้า

20-30 วันหลังจากหว่านกล้า ช่วงนี้ให้เริ่มปล่อยน้ำเข้าโดยผสมน้ำจุลินทรีย์เหมือนเดิม

30 วันหลังจากหว่านกล้า ใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ดหว่านไร่ละประมาณ 25 กิโลกรัม ■

ข้อมูลจาก : การผลิตข้าวนาปรังอินทรีย์
ชมรมเพื่อนช่วยเพื่อน จ.สิงห์บุรี
วารสารเกษตรกรรมธรรมชาติ ฉบับที่ 10/2549